

Σαπεντολογία

Η Κοσμολογία, η Ανθρωπολογία,
το Σύστημα Ηθικής
και η Μεθοδολογία της

Regis Dericquebourg
Καθηγητής της Κοινωνιολογίας της Θρησκείας

Πανεπιστήμιο Λιὼ III
Λιὼ, Γαλλία

22 Σεπτεμβρίου 1995

Σαπεντολογία

Η Κοσμολογία, η Ανθρωπολογία,
το Σύστημα Ηθικής
και η Μεθοδολογία της

Περιεχόμενα

I. Είναι η Σαηεντολογία μια Θρησκεία;	1
I.I. Τι Εννοούμε όταν Λέμε Θρησκεία;	1
I.II. Τα Περιεχόμενα της Σαηεντολογίας	2
Η Κοσμολογία: Το Υπερφυσικό στη Σαηεντολογία	2
Τα Δυναμικά και η Ηθική	3
Η Ανθρωπολογία της Σαηεντολογίας	5
Α. Το Όντιτινγκ	6
Β. Θρησκευτική Εκπαίδευση	7
Γ. Τελετές	8
Δ. Οργάνωση	8
Ε. Ποιμαντική Συμβούλευση	8
II. Ποιοι Είναι οι Σαηεντολόγοι;	8
III. Πώς οι Σαηεντολόγοι Επικυρώνουν τα Πιστεύω τους;	9
III.I. Πρακτική Ορθότητα	11
III.II. Πιθανότητα στην Πίστη	12
III.III. Σχετική Αλήθεια	13
III.IV. Σχετικότητα	13
III.V. Το Νόημα της Ζωής	13
III.VI. Παραπομπές στην Επιστήμη	14
III.VII. Η Σπουδαιότητα	
της Τεχνολογίας της Σαηεντολογίας	14
III.VIII. Αναφορά σε μια Θρησκευτική Παράδοση	15
IV. Συμπεράσματα	15
Σχετικά με τον Συγγραφέα	19

Σαηεντολογία

Η Κοσμολογία, η Ανθρωπολογία, το Σύστημα Ηθικής και η Μεθοδολογία της

Ο σκοπός αυτής της γνωμοδότησης είναι να εξετάσουμε προσεκτικά τη Σαηεντολογία από μια κοινωνιολογική άποψη.

Το ερώτημα είναι: είναι η Σαηεντολογία μια θρησκεία και, αν ναι, ποιο είδος θρησκείας; Θα προσπαθήσουμε να παρέχουμε στοιχειώδεις απαντήσεις σ' αυτό το άρθρο.

Θα περιγράψουμε επίσης μερικές όψεις της Σαηεντολογίας όπως εμφανίζεται σε μας σήμερα. Η παρουσίασή μας δεν έχει στόχο ούτε να επικρίνει ούτε να δικαιολογήσει.

1. Είναι η Σαηεντολογία μια Θρησκεία;

1.1. Τι Εννοούμε όταν Λέμε Θρησκεία;

Σαφώς, η γνωμοδότηση αυτή δεν μπορεί να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μια συζήτηση σχετικά με τον ορισμό της θρησκείας. Μπορούμε ωστόσο να έχουμε μια λειτουργική άποψη και να συμφωνήσουμε σε έναν ελάχιστο αριθμό χαρακτηριστικών που υπάρχουν στις περισσότερες θρησκείες. Αντιλαμβανόμαστε ότι αυτή η άποψη παραβλέπει για την ώρα τη συζήτηση σχετικά με τον ορισμό της θρησκείας όπως αυτός επιβάλλεται από νέες μορφές θρησκείας. Μπορούμε να συμφωνήσουμε με τον Μπράιαν Γουίλσον ότι μια θρησκεία περιλαμβάνει:

- Μια κοσμολογία στην οποία το σύμπαν προσδιορίζεται σχετικά με μία ή περισσότερες υπερφυσικές δυνάμεις. Μια σύλληψη της έννοιας του Ανθρώπου που υπερβαίνει τα όρια της επίγειας ύπαρξής του. Ένα πριν και ένα μετά. Τη μη αποδοχή της πεπερασμένης φύσης του Ανθρώπου.

- Ένα ηθικό δίδαγμα που πηγάζει από αυτή την κοσμολογία. Παροχή οδηγιών και κατευθυντήριων γραμμών, σύμφωνα με τον προτεινόμενο προσδιορισμό του σύμπαντος.
- Εργαλεία που φέρνουν τα ανθρώπινα όντα σε επαφή με την υπερφυσική αρχή, όπως προσευχή, θρησκευτικές τελετές, τεχνικές διαλογισμού.
- Μια κοινότητα οπαδών η οποία –όσο μικρή και να είναι– είναι ικανή να διατηρεί και να αναπαράγει τις πεποιθήσεις και να διαχειρίζεται τα οφέλη της σωτηρίας.

Ο συνδυασμός αυτών των στοιχείων καθιστά δυνατό να διαχωρίσουμε τις θρησκείες:

- (1) από φιλοσοφίες του Ντεϊσμού, οι οποίες παρέχουν μια κοσμολογία και σημασία για την ύπαρξη, αλλά οι οποίες δεν αποσκοπούν να συνδέσουν τα ανθρώπινα όντα με υπερφυσικές δυνάμεις,
- (2) από ατομική μαγεία, που προορίζεται για την απόκτηση εμπειρικών αποτελεσμάτων με τη χρήση εμπειρικών τεχνικών,
- (3) από οργανώσεις του Ντεϊσμού, όπως ο *Ελευθεροτεκτονισμός*, που αναγνωρίζει την ύπαρξη του Μεγάλου Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος, αλλά του οποίου οι τελετές δε στοχεύουν στο να συνδέσουν τον Άνθρωπο μ' Αυτόν.

1.11. Τα Περιεχόμενα της Σαπεντολογίας

Η Σαπεντολογία περιέχει μια κοσμολογία, μια ανθρωπολογία, ηθική, θρησκευτικές τελετές, μια μέθοδο ώντινγκ, μια μέθοδο για να καθαρίζει το σώμα, εκπαιδευτικές μεθόδους, μια θεωρία επικοινωνίας.

Η Κοσμολογία: Το Υπερφυσικό στη Σαπεντολογία

Ο ιδρυτής, Λ. Ρον Χάμπαρντ (1911-1986), αναμορφώνει τη θεωρία των αρχέγονων πνευμάτων. Υποστηρίζει ότι, πριν από τη γέννηση του σύμπαντος, τα πνεύματα υπήρχαν, και τα ονομάζει *θήταν*. Ήταν άυλα όντα χωρίς μάζα και χωρίς χρονικά όρια, που δεν καταλάμβαναν καθόλου χώρο· ήταν παντογνώστες, παντοδύναμα, άφθαρτα, αθάνατα και ικανά να δημιουργήσουν οτιδήποτε. Τα άυλα αυτά όντα, μαζί με το Υπέρτατο Ον, δημιούργησαν το σύμπαν. Κάνοντάς το αυτό, πιάστηκαν στην ίδια τους την παγίδα και κόλλησαν στη δημιουργία τους –και

ειδικότερα στον Άνθρωπο– δηλαδή, την ύλη, την ενέργεια, τον χώρο και τον χρόνο (ΜΕΣΤ, το φυσικό σύμπαν), ξεχνώντας ακόμα και το ότι αυτοί ήταν οι δημιουργοί. Έτσι, έχασαν τη δύναμη και την πανσοφία τους και έγιναν ευπαθή ανθρώπινα όντα. Από τότε, επανέρχονται μετά από κάθε ζωή σε διαφορετικά σώματα. Σήμερα, οι θήταν έχουν ξεχάσει την πραγματική πνευματική τους ταυτότητα και πιστεύουν ότι είναι ανθρώπινα σώματα. Ως εκ τούτου, ο Άνθρωπος έχει μια πνευματική προέλευση: είναι συνολικά ένα σώμα, μια διάνοια και ένας θήταν.

Αυτό είναι μια γνωστική εκδοχή της πτώσης του τέλει ανθρώπου στην ατέλεια και μια μεταφορά του ελληνικού δράματος, όπου οι Θεοί παρεμβαίνουν στις ανθρώπινες υποθέσεις και παγιδεύονται.

Μια απελευθέρωση πρέπει να θέτει ένα τέλος στη διαδοχή των ζωών. Η Σαηεντολογία θέλει να φέρει τον άνθρωπο κοντά στην κατάσταση του αρχικού θήταν.

Τα Δυναμικά και η Ηθική

Η Σαηεντολογία ασχολείται με την κινητήρια δύναμη του σύμπαντος και το νόημα της ύπαρξης.

Το σύμπαν κινητοποιείται από μια δυναμική ώθηση που υπηρετεί την επιβίωση, τη βασική αρχή της ύπαρξης. Αυτή ποικίλλει μεταξύ ατόμων και φυλών. Εξαρτάται από τη φυσιολογία, το περιβάλλον και την εμπειρία. Επηρεάζει την επιμονή του Ανθρώπου απέναντι στη ζωή και τη δραστηριότητα της νοημοσύνης, που θεωρείται ως η ικανότητα ενός ατόμου, μιας ομάδας ή μιας φυλής να επιλύει προβλήματα που σχετίζονται με την επιβίωση.

Η ηθικότητα ενός ατόμου καθορίζεται σε σχέση με τις ενέργειες που πραγματοποιεί για την επιβίωση. Από μια τέτοια άποψη, καλοσύνη είναι αυτό που είναι εποικοδομητικό και κακία αυτό που είναι εναντίον της επιβίωσης. Μπορεί κανείς να δει ότι η ηθική της Σαηεντολογίας δεν είναι ένα σύνολο από συστάσεις (η ιδέα του Μπερξόν για τα κλειστά ήθη). Είναι το αποτέλεσμα κατανόησης και εσωτερικής ενσωμάτωσης του νοήματος της ζωής, το οποίο δρα σαν μια προσωπική πυξίδα. Είναι ένα ανοιχτό σύστημα ηθών.

Στη Σαηεντολογία, όπως και σε πνευματιστικές ομάδες, δεν υφίσταται η έννοια της «αμαρτίας». Υφίστανται μόνο λάθη, τα οποία ορίζονται ως καταστροφικές ενέργειες εναντίον του Ανθρώπου, της οικογένειας, της κοινωνίας, του Θεού. Μέρος της ηθικής είναι να εντοπίσει και να διορθώσει τα λάθη.

Η δυναμική ορμή γίνεται πιο πολύπλοκη όσο ο οργανισμός γίνεται πιο περίπλοκος. Σε έναν «κανονικό» (χωρίς παρεκκλίσεις) άνθρωπο, αναλύεται σε οκτώ τομείς, που αντιστοιχούν σε σκοπούς:

- (1) Το δυναμικό του εαυτού συνίσταται στη δυναμική ώθηση για επιβίωση ως άτομο, για την απόκτηση ευχαρίστησης και για την αποφυγή του πόνου. Αυτό το δυναμικό ασχολείται με την τροφή, τον ρουχισμό, τη στέγαση, τις προσωπικές φιλοδοξίες και τους γενικούς σκοπούς του ατόμου.
- (2) Το δυναμικό του σεξ καθοδηγεί την αναπαραγωγή.
- (3) Το δυναμικό της ομάδας διέπει την κοινωνική ζωή. Ενθαρρύνει τη συμπεριφορά που έχει ως σκοπό να διατηρήσει την επιβίωση της ομάδας στην οποία το άτομο ανήκει.
- (4) Το δυναμικό της ανθρωπότητας περιλαμβάνει την επιβίωση του είδους.
- (5) Το δυναμικό της ζωής ωθεί το άτομο να δουλέψει για τη ζωή αυτή καθαυτή – δηλαδή όλα τα ζωντανά πράγματα, τόσο τους φυτικούς όσο και τους ζωικούς οργανισμούς.
- (6) Το δυναμικό του φυσικού σύμπαντος είναι η ώθηση του ατόμου για να αυξηθεί η επιβίωση της ύλης, της ενέργειας, του χώρου και του χρόνου.
- (7) Το δυναμικό της σκέψης είναι η ορμή του ατόμου να επιβιώσει ως σκέψη και ως πνευματικό ον.
- (8) Το δυναμικό της οικουμενικής σκέψης είναι η ορμή για επιβίωση για τον Δημιουργό ή το Υπέρτατο Ον.

Τα τέσσερα πρώτα δυναμικά συνδέονται με τη Διανοητική. Με τα άλλα, που προστέθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1950 και είναι μεταφυσικού χαρακτήρα, ασχολείται η Σαηεντολογία (βλ. διαφορά παρακάτω).

Ο οπαδός καλείται να είναι σε συμφωνία με όλα τα δυναμικά. Λίστες ελέγχου για αυτο-εξερεύνηση του δίνουν τη δυνατότητα να εκτιμήσει την κατάστασή του στο καθένα. Με τη βοήθεια ενός λειτουργού, ψάχνει για μέσα απαραίτητα για να διορθώσει ελαττωματικές καταστάσεις.

Η Ανθρωπολογία της Σαηντολογίας

Οι διδασκαλίες του Λ. Ρον Χάμπαρντ περιλαμβάνουν την έννοια του ατόμου στο οποίο το σώμα και η διάνοια είναι στενά συνδεδεμένα.

Με βάση την έρευνά του για τη διάνοια και την ανθρώπινη φύση, ο Λ. Ρον Χάμπαρντ έγραψε το βιβλίο *Διανοητική: Η Σύγχρονη Επιστήμη της Πνευματικής Υγείας* το 1950, το οποίο έγινε αμέσως μπεστ-σέλερ και είχε ως αποτέλεσμα την ίδρυση οργανισμών της Διανοητικής. Εκείνο τον καιρό, η Διανοητική απευθυνόταν αποκλειστικά στη διάνοια ως μέσο ξαλαφρώματος ή απελευθέρωσης ενός ατόμου από το διανοητικό τραύμα. Παρ' όλα αυτά, ο Λ. Ρον Χάμπαρντ συνέχισε την έρευνά του, και στις αρχές της δεκαετίας του 1950 εισήλθε στο πνευματικό πεδίο, με την ανακάλυψη ότι ο Άνθρωπος είναι ένα αθάνατο πνεύμα που έχει ζήσει αμέτρητες ζωές και υπερβαίνει τη σωματική διάσταση. Η πρώτη Εκκλησία της Σαηντολογίας ιδρύθηκε το 1954.

Στη Σαηντολογία, η διάνοια μπορεί να παρομοιαστεί με έναν υπολογιστή με δύο κύρια τμήματα: την αναλυτική διάνοια και την αντιδραστική διάνοια.

Το πρώτο θα αντιπροσώπευε την ευφυΐα, την αλάνθαστη ικανότητα, που υποτίθεται ότι είναι το κέντρο της επίγνωσης του ατόμου (το «εγώ» ή βασική προσωπικότητα). Αυτός ο αναλυτής είναι ανάλογος με έναν υπολογιστή που δουλεύει με αισθήσεις (ερεθίσματα από τον εξωτερικό κόσμο), τη φαντασία και τις αναμνήσεις που περιέχονται στην κανονική τράπεζα μνήμης. Από τη γέννηση ως τον θάνατο, είτε κάποιος είναι ξύπνιος είτε κοιμάται, αυτή η μνήμη λαμβάνει πληροφορίες που μεταδίδονται από τις διάφορες αισθήσεις, τις οποίες αποθηκεύει πλήρως, με χρονολογική σειρά, σε διάφορα αρχεία (ακουστικά, οπτικά, απτικά κ.λπ.), τα οποία διατηρεί στη διάθεση της αναλυτικής διάνοιας. Αυτή η διάνοια σκέφτεται διαρκώς. Συνεχώς λαμβάνει αντίγραφα των αποθηκευμένων εικόνων, τα αξιολογεί, τα συγκρίνει, προκειμένου να παρέχει σωστές απαντήσεις στα προβλήματα που συναντά το άτομο. Για να φέρει σε πέρας συνηθισμένα καθήκοντα, όπως το περπάτημα, τη δακτυλογράφηση κ.λπ., χωρίς να εμπλέκονται άχρηστες πληροφορίες, στήνει αυτόματα κυκλώματα που ρυθμίζουν τις επίκτητες λειτουργίες. Καταρχάς, η αναλυτική διάνοια είναι ένα είδος λογικού, αλάνθαστου υπολογιστή που δε δημιουργεί ψυχικές ή ψυχοσωματικές διαταραχές.

Η παρεκκλίνουσα συμπεριφορά συμβαίνει λόγω της αντιδραστικής διάνοιας, η οποία αποτελεί μια συγκέντρωση εγγράμμων. Τα τελευταία δεν είναι ακριβώς αναμνήσεις. Είναι πλήρεις καταγραφές με όλες τις λεπτομέρειες από όλες τις αισθητήριες αντιλήψεις που έλαβε το άτομο κατά τη διάρκεια μιας στιγμής πόνου και ολικής ή μερικής απώλειας αισθήσεων, όπως η λιποθυμία ή η αναισθησία.

A. Το Ώντιτινγκ

Η κύρια θρησκευτική πρακτική της Σαηεντολογίας είναι γνωστή ως *ώντιτινγκ*. Για τους Σαηεντολόγους, το *ώντιτινγκ* είναι ένα μεθοδικό πνευματικό μονοπάτι. Τι είναι;

Το *ώντιτινγκ* επιτρέπει σε ένα άτομο να ανακτήσει όλα τα γεγονότα σ' αυτή τη ζωή, καθώς και σε προηγούμενες ζωές – στην τροχιά του χρόνου. Τα πιο σημαντικά γεγονότα που ανακαλύπτονται είναι τα τραυματικά γεγονότα στα οποία μια ποσότητα ενέργειας έχει αλλοτριωθεί, η οποία μειώνει την ικανότητα με το να μπλοκάρει τη δράση και τη λογική σκέψη. Η ανάκληση τέτοιων γεγονότων και η διάτρεξή τους απελευθερώνει, μέσω ψυχοκάθαρσης, την ενέργεια που συνδέεται με τα περιστατικά, τα οποία καθίστανται έτσι διαθέσιμα. Αυτό δημιουργεί μια αίσθηση ευεξίας. Επιπλέον, τα περιστατικά του παρελθόντος θεωρούνται πηγές σωματικών ή ψυχικών ασθενειών. Το να τα αναγνωρίσει κανείς και να δουλέψει με αυτά λαμβάνοντας *ώντιτινγκ*, ισοδυναμεί με το σβήσιμό τους. Για παράδειγμα, κάποιος που πονάει μπορεί να ανακαλύψει στο *ώντιτινγκ* ότι τον είχαν στραγγαλίσει σε μια προηγούμενη ζωή. Διατρέχοντας το τραυματικό περιστατικό, το άτομο απελευθερώνει τον πόνο που συνοδεύει το περιστατικό του παρελθόντος. Αυτό θυμίζει σε κάποιον την κατασκευή του προσωπικού μύθου στη σαμανική θεραπεία, όπως συζητήθηκε από τον Λεβί-Στρος στο βιβλίο του *Δομική Ανθρωπολογία*.

Στην ορολογία που δημιούργησε ο Λ. Ρον Χάμπαρντ, το *ώντιτινγκ* της Σαηεντολογίας χρησιμοποιεί τις δυνατότητες της αναλυτικής διάνοιας για να «αδειάσει» την αντιδραστική διάνοια από τα επιβλαβή έγγραμμά της, τα οποία παρεμποδίζουν την ικανότητα ανάκτησης της δύναμης του ενσαρκωμένου θήταν.

Το *ώντιτινγκ* προκαλεί δύο πράγματα: (1) μέσω της εξερεύνησης του παρελθόντος φανερώνει –και μάλιστα γρήγορα– στον εξερευνητή ότι είναι ένα πανίσχυρο ενσαρκωμένο πνεύμα, που περιορίζεται από την ανθρώπινη κατάστασή του, (2) το σβήσιμο των εγγράμμων οδηγεί στην κατάσταση του «Κλήαρ» (καθαρός).

Η εξάλειψη των εγγράμμων βοηθά στην αναζωογόνηση του όντος. Αυτό φαίνεται από την αύξηση της δύναμης της ζωής, με μεγαλύτερη ικανότητα για επιβίωση, με μια αίσθηση ισχύος και με καλύτερες ικανότητες, οι οποίες μπορούν να μετρηθούν σε μια τονική κλίμακα.

Για τους Σαηεντολόγους, το *ώντιτινγκ* είναι μια μορφή ποιμαντικής συμβούλευσης. Ο Μπράιαν Γουίλσον συμμαρτίζεται αυτές τις απόψεις (στο «Σαηεντολογία», 1994), θεωρώντας ότι η Σαηεντολογία εκφράζει τη συστηματοποίηση των σχέσεων με την πνευματικότητα,

έναν προσανατολισμό που βρίσκει κανείς στον «μεθοδισμό». Για μας είναι μια μορφή εκλογίκευσης της θρησκευτικής ζωής.

Για τους Σαηεντολόγους, το ώντιτινγκ είναι πρώτα απ' όλα μια πνευματική περιπέτεια που δίνει σε κάποιον πρόσβαση στο πνευματικό, αθάνατο κομμάτι του Ανθρώπου, όπως στις θρησκείες της Ανατολής.

Είναι μέσω του ώντιτινγκ που ο θήταν γίνεται σίγουρος για την αθανασία του και είναι σε θέση να αναπτυχθεί πνευματικά. Μέσα από το ώντιτινγκ, ο Άνθρωπος αποκτά μεγαλύτερη κατανόηση της πνευματικότητάς του και της σχέσης του με το Υπέρτατο Ον. Το ώντιτινγκ επιτρέπει επίσης στον Άνθρωπο να αποκτήσει περισσότερη κατανόηση και ικανότητα και στα οκτώ δυναμικά.

Κάποιοι επικριτές της θρησκείας, έχουν συγκρίνει τη Σαηεντολογία με μια μορφή ψυχοθεραπείας. Ωστόσο, οι μέθοδοι και τα τελετουργικά δεν είναι τα ίδια, και έχουν εντελώς διαφορετικούς στόχους: η ψυχοθεραπεία ασχολείται με τη διάνοια· ο στόχος της Σαηεντολογίας, από την άλλη πλευρά, είναι η σωτηρία του πνεύματος. 1) Το άτομο που λαμβάνει ώντιτινγκ φτάνει στην κατανόηση της διττής φύσης του Ανθρώπου και, μέσα από την ανακάλυψη των προηγούμενων ζών, κατανοεί τη μονιμότητα μιας απλής αρχής για όλες τις ζωές, 2) Η Σαηεντολογία ασχολείται επίσης με τον θήταν. Ανακουφίζοντας τον θήταν από τις διανοητικές και σωματικές μάζες, αυτός ανακτά την αρχική του δύναμη· το άτομο που ο θήταν αντιπροσωπεύει θα γίνει «απελευθερωμένο ενώ είναι ακόμα ζωντανό» (*τζιβάν μούκτα*).

B. Θρησκευτική Εκπαίδευση

Η άλλη βασική θρησκευτική πρακτική της Σαηεντολογίας ονομάζεται *εκπαίδευση*, η οποία είναι η εντατική μελέτη των Γραφών της Σαηεντολογίας, τόσο για πνευματική διαφώτιση όσο και για την εκπαίδευση κάποιου ως κληρικός της Σαηεντολογίας.

Οι Σαηεντολόγοι πιστεύουν ότι πρέπει να χρησιμοποιούν την ιδιότητα της πνευματικής τους επίγνωσης σε όλες τις καταστάσεις της ζωής. Ανακαλύπτουν αυτό το μονοπάτι μέσα από τη μελέτη των Γραφών της Σαηεντολογίας. Αυτό είναι παρόμοιο με τη μελέτη για τη διαφώτιση που υπάρχει σε άλλες θρησκείες, όπως η μελέτη του Ταλμούδ στον Ιουδαϊσμό, η μελέτη των διδασκαλιών του Βούδα και η μελέτη εσωτεριστικών γραφών. Επιπλέον, σύμφωνα με τους Σαηεντολόγους, το ώντιτινγκ και η εκπαίδευση πάνε μαζί. Κάποιος θα πρέπει να αυξήσει την ίδια στιγμή τις ικανότητες, τις ευθύνες και τη γνώση του. Ανακαλύπτει ότι μπορεί να ενεργεί με τη δύναμη του ενσαρκωμένου θήταν και ότι μπορεί να επικοινωνεί με άλλα

πνευματικά όντα. Για παράδειγμα, στην εκπαίδευση, οι Σαηεντολόγοι επίσης μαθαίνουν πώς να δίνουν ώντιτινγκ, ώστε να ανακαλύψουν πώς να ανυψώσουν πνευματικά άλλους, και πώς να εξασκούν τα καθήκοντά τους προς τους πιστούς.

Γ. Τελετές

Η Εκκλησία της Σαηεντολογίας γιορτάζει αρκετές θρησκευτικές τελετές που παραδοσιακά υπάρχουν στις βασικές θρησκείες: τελετές ονοματοδοσίας, κυριακάτικες λειτουργίες, γάμους και κηδείες.

Δ. Οργάνωση

Η Εκκλησία της Σαηεντολογίας έχει τη σύνθετη οργάνωση που είναι χαρακτηριστική του σύγχρονου πολιτισμού, και που βασίζεται σε έναν μεγάλο αριθμό οργανισμών. Κάθε θρησκεία δανείζεται τη μορφή οργάνωσής της από την εποχή κατά την οποία προκύπτει. Πιο πρόσφατα, οι Μάρτυρες του Ιεχωβά δανείστηκαν οργανωτικές μεθόδους από τη βιομηχανική εποχή, ενώ η Σαηεντολογία έχει υιοθετήσει το οργανωτικό στιλ της μετα-βιομηχανικής εποχής.

Ο σκοπός του οργανισμού είναι να διαχειρίζεται και να αναπαράγει τα οφέλη της σωτηρίας. Ανήκει στην υπηρεσία της διεθνούς εξάπλωσης.

Ε. Ποιμαντική Συμβούλευση

Η Σαηεντολογία έχει ένα σώμα από χειροτονημένους λειτουργούς, οι οποίοι τελούν τελετές και ασκούν το ώντιτινγκ.

II. Ποιοι Είναι οι Σαηεντολόγοι;

Στις μελέτες τους όσον αφορά την Εκκλησία της Σαηεντολογίας, ο Ρόι Γουάλις και ο Ρόλαντ Τσάγκνον έχουν προσπαθήσει να σκιαγραφήσουν ένα προφίλ των οπαδών. Τα αποτελέσματά τους συμφωνούν με έναν καλό αριθμό χαρακτηριστικών.

Στη Γαλλία, προσπαθήσαμε να συλλέξουμε δεδομένα του ίδιου είδους από 285 οπαδούς με τυχαία επιλογή. Το προφίλ που αναδύεται δείχνει ότι τα δύο τρίτα είναι άντρες, που οι περισσότεροι είναι μεταξύ 26 και 41 ετών. Οι περισσότεροι είναι παντρεμένοι και έχουν ένα ή δύο παιδιά.

Συνήθως, οι Σαηεντολόγοι έχουν γεννηθεί και μεγαλώσει σε αστική ζώνη μέχρι την ηλικία των 18 ετών. Είναι καλά ενσωματωμένοι στην κοινωνία· το επαγγελματικό τους επίπεδο είναι υψηλό (διαμεσολαβητικές εταιρείες, ανώτερα στελέχη, επιχειρηματίες, τεχνίτες, καταστηματαρχες). Το 42% έχει τελειώσει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και είναι εξειδικευμένο σε τεχνικά πεδία, την τέχνη, το εμπόριο ή τη λογοτεχνία.

Οι Γάλλοι Σαηεντολόγοι είχαν κυρίως ένα Καθολικό υπόβαθρο, αλλά είχαν απομακρυνθεί από αυτό· το 16% λέει ότι ήταν άθεοι. Από εκείνους που συμφώνησαν να μιλήσουν για την παρούσα στάση τους απέναντι στην αρχική τους θρησκεία, λίγο περισσότεροι από τους μισούς δήλωσαν ότι εξακολουθούν να ανήκουν σ' αυτή, και αρκετοί είπαν ότι την κατανοούν καλύτερα και ότι τη βιώνουν πιο πνευματικά. Είναι αξιοσημείωτο ότι η εφαρμογή της Σαηεντολογίας δεν οδηγεί αναγκαστικά σε απόρριψη της αρχικής θρησκείας, παρόλο που πρακτικά η Σαηεντολογία είναι μια πλήρης θρησκεία και οι Σαηεντολόγοι γενικά διατηρούν τη σύνδεση με τις προηγούμενες θρησκείες τους μόνο για κοινωνικούς και οικογενειακούς λόγους.

III. Πώς οι Σαηεντολόγοι Επικυρώνουν τα Πιστεύω τους;

Τα Σαηεντολογικά γραπτά παρέχουν κάποια επιχειρήματα για την επικύρωση (νομιμοποίηση), του θρησκευτικού δόγματος του Λ. Ρον Χάμπαρντ, που ονομάζεται «εφαρμοσμένη θρησκευτική φιλοσοφία». Μια ανάγνωση της επιχειρηματολογίας δείχνει ότι υπάρχει ενοποίηση μεταξύ της Σαηεντολογίας και των προτύπων και πρακτικών της σύγχρονης δυτικής κοινωνίας.

Το δόγμα της Σαηεντολογίας –το οποίο δε θεωρείται μια εξ αποκαλύψεως ηθική, αλλά μάλλον ως αποτέλεσμα της ορθής χρήσης της ανθρώπινης λογικής– προσομοιάζει τα ιδανικά και τις αξίες της φιλελεύθερης κοινωνίας: την ατομική επιτυχία, την ευγενή άμιλλα μεταξύ των ατόμων προκειμένου να αποφευχθεί η άγρια συμπεριφορά, την άνοδο της οικονομικής ισχύος, την ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας που αυξάνουν την προσωπική ευημερία, την πίστη στη συνεχή πρόοδο του πολιτισμού, στον Άνθρωπο και στο δυναμικό του, στη δυνατότητα της σύγκλισης μεταξύ των προσωπικών στόχων και εκείνων του πολιτισμού ως σύνολο. Η πίστη σε αυτά τα ιδανικά δικαιολογείται από τη φύση του Ανθρώπου: ο Άνθρωπος είναι καλός και, κατά συνέπεια, αποσκοπεί στο καλό, δηλαδή, στη βέλτιστη επιβίωση. Αν δεν καταφέρει να γίνει πιο ισχυρός ή να ασκήσει μια ηθική που να ωθεί την πρόοδο του πολιτισμού, αυτό συμβαίνει επειδή υποφέρει από παρεκκλίσεις, οι οποίες μπορούν να θεραπευτούν μέσω ορισμένων τεχνικών.

Συνοψίζοντας, ο Άνθρωπος μπορεί να επιστρέψει στην παντογνωσία και στην παντοδυναμία των αρχέγονων πνευμάτων και να παράγει μια ανθρώπινη φυλή όπως αυτή στις απαρχές του κόσμου. Αυτό είναι ένα είδος αναδρομικής ουτοπίας, η οποία προσδίδει πνευματικό χαρακτήρα στην πρόοδο καθιστώντας την πνευματικό ταξίδι προς έναν κόσμο τέλειων ανθρώπων, οι οποίοι υπήρξαν για κάποιο διάστημα στο παρελθόν. Το δόγμα της Σαηεντολογίας κάνει επίκληση στην υπευθυνότητα του Ανθρώπου και του προσφέρει μια επιλογή ανάμεσα σε μια ολοένα και πιο άγρια κοινωνία, αν δεν αλλάξει, και μια ισχυρή κοινωνία χωρίς πόλεμο ή βία, αν συμφωνήσει να θεραπεύσει τις παρεκκλίσεις του. Μπορούμε να δούμε ότι ο Λ. Ρον Χάμπαρντ προτείνει μια ηθική προσωπικής υπευθυνότητας, έναν δρόμο προς την ευτυχία, την αποδοτικότητα, την ευημερία και μια προσωπική ανάπτυξη η οποία δεν απέχει πολύ από τη φιλοσοφία του Διαφωτισμού που κυριαρχεί στις ιδιαίτερα ανεπτυγμένες κοινωνίες μας.

Επομένως, μπορούμε να δούμε πώς ανταποκρίνεται το δόγμα της Σαηεντολογίας στην εμπειρική πραγματικότητα, όπως βιώνεται στις δυτικές καπιταλιστικές κοινωνίες. Επίσης, ανταποκρίνεται σ' αυτή την πραγματικότητα και όσον αφορά τα μέσα με τα οποία κάποιος αποκτά κάτι και όσον αφορά τη δομή της. Η μέθοδος της θρησκευτικής εκπαίδευσης είναι σύμφωνη με τις μεθόδους μάθησης που χρησιμοποιούνται στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα: ενότητες, μαθήματα, πρακτικές ασκήσεις. Το δογματικό οικοδόμημα της Σαηεντολογίας μοιάζει με τη γνώση που οι υποστηρικτές της έχουν ήδη αποκτήσει: τα μέλη θεωρούν ότι είναι λογική (παρουσιάζεται ως μια επιστημονική απόδειξη με έννοιες, υποθέσεις και αξιώματα) και επιστημονική (υπάρχει μια συλλογή από ευμεγέθη βιβλία όπου καταγράφονται οι ανακαλύψεις του Λ. Ρον Χάμπαρντ μαζί με τα διάφορα πειράματα, λάθη, προβλήματα και αποτελέσματά του). Το σύστημα επίσης επιτρέπει σε κάθε άτομο να αποκτήσει τεχνικές τις οποίες μπορεί να θέσει αμέσως σε εφαρμογή σύμφωνα με μια συγκεκριμένη σειρά προτεραιότητας με προβλέψιμα αποτελέσματα. Αυτό το είδος εκπαίδευσης είναι παρόμοιο, όσον αφορά τη μορφή, με την εκπαίδευση που οι Σαηεντολόγοι έλαβαν στα παλιότερα σχολικά ή πανεπιστημιακά συστήματα.

Πολλοί Σαηεντολόγοι είναι μάνατζερ, διευθυντές εταιρειών, ελεύθεροι επαγγελματίες, αθλητές και απασχολούμενοι στη σόουμπιζ. Έχουν συνήθως πάρει τουλάχιστον το απολυτήριο λυκείου και συχνά και πτυχία. Τα χαρακτηριστικά της Σαηεντολογίας που μόλις περιγράψαμε, επιτρέπουν στα μέλη να αισθάνονται οικεία λόγω της εκπαίδευσης που έχουν ήδη λάβει. Μπορούμε να προσθέσουμε ότι η Σαηεντολογία απευθύνεται επίσης στους κοινούς φόβους της σύγχρονης κοινωνίας – τη βία, τους πολέμους, την πυρηνική απειλή, τη ρύπανση κ.λπ.

Από την άλλη μεριά, η δύναμη της ζωής που απαιτείται για να πετύχουμε αυτούς τους στόχους ταυτίζεται με τον Θεό, πράγμα που δίνει στο κίνημα πνευματική αξιοπιστία. Κατά τη διάρκεια των κυριακάτικων λειτουργιών ο εφημέριος ανακοινώνει ότι «η ανύψωση προς την Επιβίωση είναι από μόνη της μια ανύψωση προς τον Θεό». Μπορούμε να βρούμε εδώ ένα δραστικό όραμα της θεϊκής φύσης που είναι κοινό σε πολλά διαφορετικά μεταφυσικά κινήματα.

Δεύτερον, για τους Σαηεντολόγους, η εγκυρότητα της Σαηεντολογίας πηγάζει από την αποτελεσματικότητα της τεχνολογίας της. Η Σαηεντολογία υποστηρίζει ότι ο άνθρωπος που εφαρμόζει την τεχνολογία της ηθικής και χρησιμοποιεί τη Σαηεντολογία, αναπόφευκτα θα έχει μια καλύτερη ζωή και μεγαλύτερη ευημερία και ανάκαμψη, τα οποία υποδεικνύουν την επιτυχία. Σε κάποια περίπτωση απουσίας θετικών αποτελεσμάτων δεν αμφισβητείται η τεχνολογία. Αντιθέτως οποιαδήποτε προφανής αποτυχία καλεί τον χρήστη να εξετάσει τις δικές του αντιστάσεις, τα προβλήματα στις σχέσεις του μέσα στην κοινωνία ή την εσφαλμένη χρήση της τεχνολογίας από τον ίδιο. Σε κάθε περίπτωση, καλείται να επιμείνει επειδή οι Σαηεντολόγοι πιστεύουν ότι υπάρχει πάντα μια τεχνική λύση για οποιοδήποτε πρόβλημα. Η Σαηεντολογία έχει αποτελέσματα αν εφαρμοστεί σωστά. Μπορεί κάποιος να βρει τη στάνταρ τεχνολογία στα κείμενα της Σαηεντολογίας. Η εφαρμογή της τεχνολογίας είναι αυστηρά τυποποιημένη· αρκεί κάποιος να ακολουθεί τις οδηγίες βήμα προς βήμα για να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα, όπως μαθαίνει από την εκπαίδευση της θρησκείας. Η βεβαιότητα για την εγκυρότητα προκύπτει από την εμπειρία με τις τεχνικές.

Η επιτυχία αποδεικνύει την ορθότητα της τεχνολογίας και κατά συνέπεια, την εφαρμοσμένη θρησκευτική φιλοσοφία και τις πνευματικές έννοιες που τη συνοδεύουν.

Θέλαμε να ξέρουμε αν η ορθότητα της Σαηεντολογίας, όπως περιγράφεται στα επίσημα γραπτά, ήταν η ίδια με αυτή που χρησιμοποιείται από τα μέλη. Για τον λόγο αυτόν, πήραμε συνέντευξη από 15 Σαηεντολόγους. Τους ρωτήσαμε γιατί νόμιζαν ότι η Σαηεντολογία ήταν αληθινή. Τα μέλη στα οποία πήραμε συνέντευξη ήταν μέλη στο κίνημα από 5 μέχρι και 20 χρόνια. Είχαν λάβει όλοι τους ανώτερη εκπαίδευση. Τα επιχειρήματά τους μπορούν να διαιρεθούν σε διάφορες κατηγορίες.

III.1. Πρακτική Ορθότητα

Οι Σαηεντολόγοι που ερωτήθηκαν πίστευαν ότι οι πεποιθήσεις τους ήταν έγκυρες επειδή επέφεραν απτές βελτιώσεις στη ζωή τους, μερικές φορές αλλάζοντας τελείως την κατάστασή

τους. Ισχυρίζονται ότι η υγεία τους έχει βελτιωθεί, ότι η οικογενειακή τους ζωή είναι πιο αρμονική. Συνέχισαν στο κίνημα επειδή είδαν ξεκάθαρα αποτελέσματα από την αρχή. Για τα μέλη, η Σαηεντολογία είναι μια *χρήσιμη* θρησκεία.

III.II. *Πιθανότητα στην Πίστη*

Η προσωπική εξακρίβωση της εγκυρότητας των αρχών της Σαηεντολογίας αφήνει έναν «μη επαληθεύσιμο» τομέα. Πολλοί Σαηεντολόγοι παραδέχονται ότι δεν έχουν προσωπικά επαληθεύσει όλα τα δόγματα του Λ. Ρον Χάμπαρντ για τον εαυτό τους και ότι εξακολουθούν να υπάρχουν κάποιες περιοχές υποθετικής πίστης.

Η πίστη στον Θεό είναι ένα πολυσυζητημένο θέμα. Για μερικούς, η ύπαρξη ενός Υπέρτατου Όντος είναι αναμφισβήτητη. Μιλάνε για μια εσώτερη πεποίθηση, μια απόδειξη για την ύπαρξη του Θεού, που τους έκανε να συμπληρώσουν τα ερωτήματά τους για τον «Θεό των Καθολικών» της παιδικής τους ηλικίας. Άλλοι έχουν επηρεαστεί από την επαφή με τις προηγούμενες ζωές τους κατά τη διάρκεια του ώντινγκ, πράγμα που τους οδήγησε στην ιδέα ενός άπειρου όντος. Για παράδειγμα: «Κατ' αρχάς, δεν το είχα αντιληφθεί, αλλά, καθώς προχωρούσε το ώντινγκ, συνειδητοποίησα ότι όντως υπήρχε ένα όγδοο δυναμικό που είναι άπειρο και που υπάρχει· στην αρχή δεν ήξερα γι' αυτό, αλλά τώρα ξέρω ότι υπάρχει». Ωστόσο, για τους περισσότερους απ' αυτούς, ο Θεός (στο λεξιλόγιό τους – το όγδοο δυναμικό) θα πρέπει να επαληθεύεται με τον ίδιο τρόπο όπως και στις άλλες θρησκείες. Την ίδια στιγμή, θεωρούν τον Θεό μια πιθανή υπόθεση: πρώτα απ' όλα, αν έχουν τσεκάρει ένα μέρος της διδασκαλίας του Λ. Ρον Χάμπαρντ, δεν υπάρχει λόγος τα υπόλοιπα να μην είναι αλήθεια. Για παράδειγμα: «Ξέρω ότι υπάρχει ένας δημιουργός όλων των πραγμάτων, του σύμπαντος... πιστεύω ότι υπάρχει ένα Υπέρτατο Ον, το θέμα είναι ο χρόνος. Υπάρχει ακόμα; Στο στάδιο που έχω φτάσει τώρα δεν έχω κανένα μέσο για να γνωρίζω. Είναι εν μέρει πίστη και εν μέρει γνώση, γιατί, όταν επιβεβαιώσεις για τον εαυτό σου το 70% ενός θέματος, νομίζεις ότι και τα υπόλοιπα είναι πιθανώς αλήθεια». – Σαηεντολόγος για 20 χρόνια, 47 ετών. Άλλοι πιστεύουν ότι, αν οι Σαηεντολόγοι σε ανώτερα επίπεδα έχουν βρει τον Θεό, τότε πρέπει να υπάρχει.

Την ίδια στιγμή, παραδέχονται ότι βρίσκονται σε μια έρευνα η οποία μπορεί να μην τελειώσει με την ίδια ανακάλυψη για τους ίδιους. Για πολλούς Σαηεντολόγους «το όγδοο δυναμικό» παραμένει ένας κόσμος που θα πρέπει να εξερευνηθεί προσωπικά για να είναι πλήρως

πιστευτός. Για τη στιγμή περιμένουν. Ο Θεός πιθανόν να υπάρχει. Αυτό μπορούμε να το ονομάσουμε πίστη στην πιθανότητα.

III.III. Σχετική Αλήθεια

Εκεί όπου η προσωπική εξερεύνηση κυριαρχεί, η αλήθεια είναι πάντα σχετική με το επίπεδο που έχει φτάσει ο Σαηεντολόγος στο μονοπάτι της πνευματικής εξέλιξης. Οι δύο αλήθειες που αναφέρθηκαν από έναν από τους ερωτηθέντες δείχνουν αυτή τη σχετικότητα: τη μία που είναι πέρα από τον χρόνο και τις λέξεις και την αλήθεια τού «εδώ και τώρα».

III.IV. Σχετικότητα

Οι Σαηεντολόγοι δηλώνουν ότι η πίστη τους είναι σχετική με την πραγματικότητα. Κάποιος μίλησε σχετικά με το να είσαι συντονισμένος με την πραγματικότητα, ενώ την ίδια στιγμή παραδέχεται ότι αυτός ο ίδιος τη δημιούργησε και ότι αυτό έχει γίνει φυσικό γι' αυτόν. Για παράδειγμα, ένας από αυτούς αντιλαμβάνεται την ηθική της Σαηεντολογίας ως ένα επαρκές μέσο για κατανόηση με τους άλλους και για την αντιμετώπισή τους. Μια άλλη πιστή είπε ότι είχε βρει μια ικανοποιητική μέθοδο κοινωνικής μεταρρύθμισης. Πριν από τη συμμετοχή της στη Σαηεντολογία είχε υπάρξει μαχητική σοσιαλίστρια. Ένωσε ότι είχε βρει στην τεχνολογία της Σαηεντολογίας τα εργαλεία που χρειαζόταν για να «μεταρρυθμίσει εις βάθος την κοινωνία».

III.V. Το Νόημα της Ζωής

Τα μέλη ισχυρίζονται ότι έχουν βρει ένα νόημα για τη ζωή τους. Ένας από αυτούς περιέγραψε τον εαυτό του ως ναύτη παρασυρμένο στον ωκεανό κάτω από έναν συννεφιασμένο ουρανό χωρίς πυξίδα και χωρίς σημεία αναφοράς για να τον καθοδηγούν που βρίσκει έναν χάρτη και όλα τα όργανα πλοήγησης που χρειαζόταν. Οι Σαηεντολόγοι πιστεύουν ότι έχουν βρει το νόημα της ζωής και τον τρόπο για να προοδεύουν. Ένας απ' αυτούς, ο οποίος παράτησε τη μελέτη της ιατρικής, παραδέχεται ότι δεν μπορούσε να βρει νόημα στην όλη προσπάθεια που έκανε, επειδή η άνετη, μεσαίας τάξης ύπαρξη προς την οποία κατευθυνόταν φαινόταν να είναι ασύμβατη με αυτό που ένωσε ότι ήταν το νόημα της ζωής, νόημα που είπε ότι είχε βρει στη Σαηεντολογία.

III.VI. Παραπομπές στην Επιστήμη

Στις συνεντεύξεις μας δεν είχαμε καθόλου παραπομπές σε εγκεκριμένες επιστήμες ως αποδείξεις για το δόγμα ή την τεχνολογία των Σαηεντολόγων. Αυτό έρχεται σε άμεση αντίθεση με:

- α. Την εξειδικευμένη γνώση που απαιτείται από την ηγεσία και η οποία αναφέρθηκε παραπάνω.
- β. Τη δήλωση του Λ. Ρον Χάμπαρντ ότι «είμαι αναγκασμένος να αντιμετωπίσω το γεγονός ότι έχουμε φτάσει στο σημείο συγχώνευσης, όπου η επιστήμη και η θρησκεία συναντιούνται, και πρέπει τώρα να πάψουμε να υποκρινόμαστε ότι ασχολούμαστε με υλικούς μόνο στόχους. Δε γίνεται ν' ασχοληθούμε με το πεδίο της ανθρώπινης ψυχής και να αγνοήσουμε το γεγονός».

Μπορούμε να υποθέσουμε ότι:

- α. Η συμβατότητα με τις εγκεκριμένες επιστήμες είναι ένα επίσημο δόγμα που θεωρείται αποδεκτό γεγονός και το οποίο οι Σαηεντολόγοι δεν αισθάνονται την ανάγκη να δικαιολογήσουν. Ή,
- β. Η εγκυρότητα αυτής της πεποίθησης είναι θέμα που εξαρτάται από την προσωπική εμπειρία κι όχι από μια επίσημη θέση.
- γ. Ότι η τεχνολογία της Σαηεντολογίας αντικαθιστά την επιστήμη.

Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι η Εκκλησία της Σαηεντολογίας έχει αλλάξει από τα χρόνια της διαμόρφωσής της. Περιγράφει τον εαυτό της ως ένα ειδικό θρησκευτικό κίνημα· η εγκυρότητα που επιδιώκει σήμερα η Εκκλησία δε σχετίζεται τόσο με ένα επιστημονικό επίπεδο όπως πριν.

III.VII. Η Σπουδαιότητα της Τεχνολογίας της Σαηεντολογίας

Η Σαηεντολογία δεν αποτελεί πίστη, αλλά κυρίως πρακτική. Η φράση «κάνω Σαηεντολογία» χρησιμοποιήθηκε αρκετές φορές. Σε μια προηγούμενη σειρά από συνεντεύξεις σχετικά με το να οριστεί τι είναι η Σαηεντολογία, τα μέλη έδωσαν έμφαση στην εφαρμογή της τεχνολογίας. Κατά την τρέχουσα σειρά συνεντεύξεων, η εγκυρότητα βασίστηκε στην αποτελεσματικότητα της τεχνολογίας.

Η Σαηεντολογία φαίνεται να είναι μια πρακτική θρησκεία.

III.VIII. Αναφορά σε μια Θρησκευτική Παράδοση

Οι ερωτηθέντες μίλησαν για θρησκευτικές παραδόσεις μόνο για να τονίσουν τις αδυναμίες τους. Κανείς δεν ανέφερε τον συνδυασμό κρίκο μεταξύ Βουδισμού και Σαηεντολογίας, παρόλο που το έχει διαβεβαιώσει ο Λ. Ρον Χάμπαρντ. Υπογράμμισε τα κοινά τους σημεία αλλά εξέφρασε τη λύπη του για την έλλειψη αποτελεσματικότητας του Βουδισμού στον κόσμο.

Η παράλειψη αυτή συνοδεύει την παράλειψη της επιστήμης. Οι πιστοί δεν επιδιώκουν να νομιμοποιηθούν τα πιστεύω τους αναφερόμενοι σε εξωτερικούς παράγοντες. Αυτό το οποίο έχουν επιβεβαιώσει για τον εαυτό τους φαίνεται να είναι αρκετό. Δεν αισθάνονται την ανάγκη να υποστηρίξουν τις πεποιθήσεις τους σε άλλους με θεολογικούς όρους, ούτε να τοποθετήσουν τους εαυτούς τους σε μια παράδοση της θρησκευτικής σκέψης, ακόμα κι αν ο Λ. Ρον Χάμπαρντ αντιλήφθηκε ομοιότητες μεταξύ της Σαηεντολογίας, του Βουδισμού και διαφόρων αρχαίων σοφών θρησκειών.

Η εγκυρότητα της Σαηεντολογίας για κάποια από τα μέλη διαφέρει ελαφρώς από τα επίσημα έγγραφα της. Η «επιστήμη που βασίζεται στη βεβαιότητα» είναι μάλλον μια «επιστήμη που βασίζεται σε βεβαιότητες», οι οποίες γίνονται αποδεκτές μόνο από την προσωπική εμπειρία. Συνεπώς, η πίστη βασίζεται στην πιθανότητα και εξαρτάται από το επίπεδο που βρίσκεται το μέλος στην πνευματική κλίμακα. Από την άλλη μεριά, γίνονται αποδεκτές δογματικές δηλώσεις σε σχέση με την τεχνολογία του κινήματος. Δεν έχουμε να κάνουμε με ευδιάκριτες δοκιμασίες για την αλήθεια, που οδηγούν σε μια μορφή συμπεριφοράς, όπως στις περιπτώσεις μύησης σε θρησκείες που έχουν ένα δόγμα σωτηρίας. Σ' αυτές τις θρησκείες, οι πιστοί προσεύχονται επειδή αποδέχονται τη δομή της πίστης η οποία συνιστά την προσευχή. Ο Σαηεντολόγος προσθέτει μια βεβαιότητα σε μια άλλη μέχρι να αποκτήσει επαρκή απόδειξη για την αλήθεια. Ένας Σαηεντολόγος μου είπε ότι προτιμά να μιλάει για «συνεχή μύηση».

Φαίνεται επίσης ότι η πίστη τους είναι μια *αποτελεσματική πίστη* καθώς οι πιστοί ισχυρίζονται ότι έχουν βρει στη Σαηεντολογία τα μέσα να κατανοήσουν την κοινωνία και να αλλάξουν και αυτή και όλο τον κόσμο.

IV. Συμπεράσματα

Η Σαηεντολογία έχει τα χαρακτηριστικά μιας θρησκείας. Έχει μια θεολογία, μια σειρά από ασκήσεις που καθιστούν δυνατό να αναπτυχθεί η πνευματική πλευρά σε κάθε ανθρώπινο

ον, μια αρκετά γραφειοκρατική δομή εκκλησίας και θρησκευτικές τελετουργίες. Αρκετοί συγγραφείς πριν από μας, ακόμα και οι πιο επικριτικοί, δεν αμφέβαλλαν για τη θρησκευτική της φύση: Μισέλ ντε Σερτό, Ρόι Γουάλις, Μπράιαν Γουίλσον, Χαριέτ Γουάιτχεντ, Λόνι Ντ. Κλίβερ, Φρανκ Κ. Φλιν.

Εντοπίσαμε τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- (1) Έχει τεχνικές που προορίζονται για να δημιουργήσουν ένα μονοπάτι προς την ελευθερία όπως «ένα υγιές πνεύμα σε ένα υγιές σώμα». Ο Λ. Ρον Χάμπαρντ και οι Σαηεντολόγοι μεταδίδουν σε μεγάλο βαθμό τον εξορθολογισμό της θρησκευτικής ζωής και τη λογικοποίησή της. Πάρα πολύ συχνά σωστά συγκρίνεται με τον Βουδισμό. Κάποιοι την έχουν περιγράψει ως «τεχνολογικό Βουδισμό». Άλλοι έχουν δει μια ομοιότητα με τον μεθοδισμό λόγω του συστηματικού χαρακτήρα του ώντινγκ (ποιμαντική συμβούλευση).
- (2) Δίνει τη δυνατότητα στους οπαδούς της να κατανοούν τις κοσμικές, ιστορικές και άλλες εκδηλώσεις, προσφέρει στους οπαδούς της την πεποίθηση ότι κατέχει τη λύση για την προσωπική και την ομαδική διάσωση, δίνει τη δυνατότητα στο άτομο να είναι σε θέση αιτίας στη ζωή του και όχι αποτέλεσμα σε εξωτερικές αιτίες.
- (3) Ο Λ. Ρον Χάμπαρντ δεν είναι ένας προφήτης που ισχυρίστηκε ένα μονοπάτι σωτηρίας που πηγάζει από μια αποκάλυψη· εμφανίστηκε ως πνευματικός ερευνητής που προοδευτικά δημιούργησε μια μέθοδο σωτηρίας, η οποία είναι ένα μονοπάτι για την «επίτευξη».
- (4) Στηρίζεται στην προσωπική εμπειρία, η οποία είναι κάπως μυστικιστική και δίνει τη δυνατότητα σε κάποιον να έρθει σε επαφή με την πνευματική του φύση. Αυτό υποδηλώνει μια «θρησκευτική δεξιοτεχνία», π.χ., μια σημαντική αυτοδέσμευση, και έτσι δεν είναι μια θρησκεία μαζικής λατρείας.
- (5) Η Σαηεντολογία έχει τον χαρακτήρα θρησκείας «αυτού του κόσμου» που θυμίζει Σόκα Γκακάι (βουδιστική οργάνωση), όπου η επιχειρηματική επιτυχία η οποία έχει επιτευχθεί έντιμα παρουσιάζεται ως ένδειξη θετικής πνευματικής εξέλιξης. Μπορούμε επίσης να παραλληλίσουμε την ηθική της Σαηεντολογίας με εκείνη του παραδοσιακού Προτεσταντισμού. Στην τελευταία περίπτωση, η επιτυχία στις εγκόσμιες υποθέσεις μαρτυρεί μια κατάσταση χάριτος, ενώ στην προηγούμενη περίπτωση πρόκειται για την προς τα έξω εκδήλωση της δουλειάς

που έχει κάνει το άτομο με τον εαυτό του, ενός προσωπικού θρησκευτικού και ηθικού κώδικα που αποτελείται κυρίως από τεχνικές ψυχολογικής απελευθέρωσης που απελευθερώνουν το άτομο πνευματικά, και από την εφαρμογή ενός πολύ συγκεκριμένου συστήματος ηθικών αρχών.

- (6) Δεν είναι αίρεση – δεν είναι αποκλειστική, και ο οπαδός δεν υποχρεούται να παραιτηθεί από την προηγούμενη θρησκεία του, παρόλο που οι περισσότεροι εφαρμόζουν αποκλειστικά τη Σαηεντολογία.
- (7) Ο θρησκευτικός χαρακτήρας της Εκκλησίας της Σαηεντολογίας έχει επιβεβαιωθεί από τις αρχές της δεκαετίας του 1950, σύμφωνα με το φυλλάδιο της Εκκλησίας της Σαηεντολογίας Διεθνώς που δημοσιεύτηκε με την ευκαιρία της 40ής επετείου της το 1994. Η Εκκλησία της Σαηεντολογίας Διεθνώς, που εδρεύει στο Λος Άντζελες, περιγράφεται ως η Μητέρα Εκκλησία (όπως αυτή της Βοστώνης για τη Χριστιανική Επιστήμη). Γίνεται αναφορά για ενορίτες και θρησκευτική αδελφότητα, ποιμαντικές υπηρεσίες και φιλανθρωπικά έργα συνδεδεμένα με την εκκλησία. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια των πρόσφατων συνεντεύξεων που κάναμε από Σαηεντολόγους, δινόταν όλο και μεγαλύτερη έμφαση στη θρησκευτική διάσταση. Διακηρύσσοντας ολοένα και περισσότερο τη θρησκευτική φύση της, η Σαηεντολογία προσελκύει ανθρώπους που αναζητούν μια θρησκεία, ενώ στο ξεκίνημά της προσέλκυε ανθρώπους που επιδίωκαν να λύσουν τα προσωπικά τους προβλήματα. Καθώς αναπτύχθηκε η Σαηεντολογία, η Διανοητική ενσωματώθηκε στην πρόοδο του συνόλου.
- (8) Η Σαηεντολογία περιλαμβάνει ουτοπικά στοιχεία: Ο Λ. Ρον Χάμπαρντ έχει συλλάβει ένα ουτοπικό πρότζεκτ επίτευξης του «Κλήαρινγκ του πλανήτη», το οποίο οραματίζεται μια κοινωνία χωρίς παραφροσύνη, εγκληματίες και πόλεμο, όπου οι ικανοί θα μπορούν να προκόψουν, όπου τα έντιμα όντα έχουν δικαιώματα και ο άνθρωπος είναι ελεύθερος να ανέβει σε υψηλότερα επίπεδα. Η ηθική, αυθόρμητα εφαρμοσμένη (τα ανοιχτά ήθη του Μπερξόν), θα εξαλείψει όλα τα λάθη της ύπαρξης και, διαμέσου της ανάκαμψης του θήτα όντος, θα αυξηθεί. Ο κόσμος θα πρέπει να βελτιωθεί καθώς ο αριθμός των Σαηεντολόγων μεγαλώνει.
- (9) Η Σαηεντολογία γεννήθηκε σε ένα σύγχρονο πλαίσιο. Δανείζεται από αυτό συγκεκριμένα στοιχεία (τεχνολογία, επικυρωμένες μεθοδικές προσεγγίσεις, σημασία της επικοινωνίας, ευημερία, κατανόηση της οργάνωσης, προσωπική εμπειρία), τα οποία έχει αναμείξει με αρχαίες πνευματικές παραδόσεις.

Ο Λ. Ρον Χάμπαρντ και οι Σαηεντολόγοι επέκτειναν τη χρήση των μέσων του ορθολογισμού στην υπηρεσία μιας μυστικιστικής πορείας, μιας αυτο-μεταμόρφωσης και μιας μεταμόρφωσης του κόσμου. Ίσως να είναι και ο λόγος που φαντάζει μοναδική ανάμεσα στις θρησκείες.

REGIS DERICQUEBOURG

22 Σεπτεμβρίου 1995

Σχετικά με τον Συγγραφέα

Ο Regis Dericquebourg είναι Καθηγητής της Κοινωνιολογίας της Θρησκείας στο Πανεπιστήμιο της Λιλ III, στη Λιλ της Γαλλίας. Κατέχει ένα πτυχίο στην ψυχολογία από το Πανεπιστήμιο του Παρισιού και διδακτορικό στην Κοινωνιολογία από το Πανεπιστήμιο της Σορβόνης, και αυτή τη στιγμή συνεργάζεται με το Εθνικό Κέντρο Επιστημονικής Έρευνας.

Από το 1972 ο Καθηγητής Dericquebourg έχει αφοσιωθεί στη μελέτη των μειονοτικών θρησκειών, ένα πρόγραμμα το οποίο το ξεκίνησε περνώντας τρία χρόνια με τους Μάρτυρες του Ιεχωβά ως παρατηρητής.

